

4. marec - mednarodni dan ozaveščanja o HPV

- sporočilo za medije -

Društvo ko-RAK.si

Nova Gorica, 4. marec 2024

4. marca obeležujemo mednarodni dan ozaveščanja o HPV (humanimi papiloma virusi). Zato je Društvo ko-RAK.si pripravilo sporočilo za medije, s katerim opozarjamo na breme okužb s HPV in na vrste raka, ki jih prinašajo. Predvsem pa si prizadevamo zmanjšati škodo zaradi teh okužb in doseči eliminacijo raka materničnega vratu (RMV)?

HPV v Sloveniji letno povzroči približno 200 primerov raka, 150 pri ženskah in 50 pri moških!

Zmotno je prepričanje, da okužbe s HPV terjajo davek samo pri ženskah. Poleg raka na materničnem vratu povzročajo še 5 (pet) drugih rakov, od katerih nekateri (rak zadnjika, penisa in ustnega dela žrela) prizadenejo tudi moške. Naj jih naštejemo: **1)** praktično vse primere raka materničnega vratu, **2)** 88% raka zadnjika, **3)** 78% raka nožnice, **4)** 50% raka penisa, **5)** 33% raka ustnega dela žrela, **6)** 25% raka ženskega zunanjega spolovila. HPV povzročajo tudi 90% genitalnih bradavic ter večino papilomov grla pri obeh spolih.

S HPV se tekom življenja okuži med 80 in 90 odstotkov spolno aktivnih ljudi, večina že kmalu po začetku spolne aktivnosti. Zato je pogostost okužb najvišja pri mladostnikih in mlajših odraslih, starih med 15 in 25 let. Te okužbe povzročijo raka materničnega vratu pri večinoma mladih ženskah v rodni dobi, zato v Sloveniji zaradi predrakavih sprememb in raka na materničnem vratu na letni ravni operativno zdravimo več kot 1600 žensk. Učinkovit način preprečevanja okužb s HPV, ki vodijo do bolezni in do razvoja raka, je prostovoljno cepljenje učencev, začeni v šestem razredu osnovne šole. Prostovoljno ne pomeni, da je nepotrebno. **Cepljenje je varno in izjemno učinkovito.** To so pokazale številne raziskave po svetu in pri nas. Do sedaj je bilo po svetu razdeljenih več sto milijonov odmerkov teh cepiv. Kot pri drugih cepivih se tudi po cepljenju proti HPV lahko pojavijo neželeni učinki, a so največkrat blagi in prehodni. **Če se cepimo v zgodnji mladosti bomo najbolj zaščiteni**, po možnosti pred prvimi spolnimi stiki, saj cepljenje ne zdravi že obstoječih okužb in zapletov, ki jih, če se pojavijo, odpravljamo/zdravimo drugače. Cepljenje se začne na sistematskem pregledu v šestem razredu osnovne šole in ga krije obvezno zdravstveno zavarovanje. Od leta 2023 to velja tudi za fante v 1. in 3. letniku srednje šole. Dekleta do dopolnjenega 26. leta starosti in fantje, ki so šesti razred obiskovali v šolskem letu 2021/22 ali pozneje, se lahko cepijo tudi v breme zdravstvenega zavarovanja.

Pomembna ugotovitev je, da je s pojavom pandemije COVID odstotek vseh cepljenj v Sloveniji občutno padel, tudi tisti proti HPV. Po podatkih iz šolskega leta 2018/2019 (pred COVIDOM) se je v Sloveniji proti HPV cepilo 59,3 odstotkov, na Goriškem celo 68 odstotkov šestošolk. Kljub temu, da imamo na voljo izjemno varno in učinkovito cepivo, glede RMV ne bo izboljšanja zdravja splošne populacije, če se **ciljna populacija** ne bo cepila.

Zato ob tej priložnosti ženskam svetujemo:

- ne odlašajte s preventivnim pregledom brisa materničnega vratu pri svojem ginekologu,
- odločite se za cepljenje svojih otrok proti okužbi s HPV.

Dvig precepljenosti proti HPV zanesljivo vodi v preprečevanje bolezni, zato je potrebno informiranje in ozaveščanje, tako v šolskem okolju kot tudi med splošno populacijo.

K temu na straneh 2. in 3. podajamo še nekaj dodatnih informacij,...

pridr. prof. dr. Marko Vudrag, dr. med., l.r.
predsednik Društva ko-RAK.si

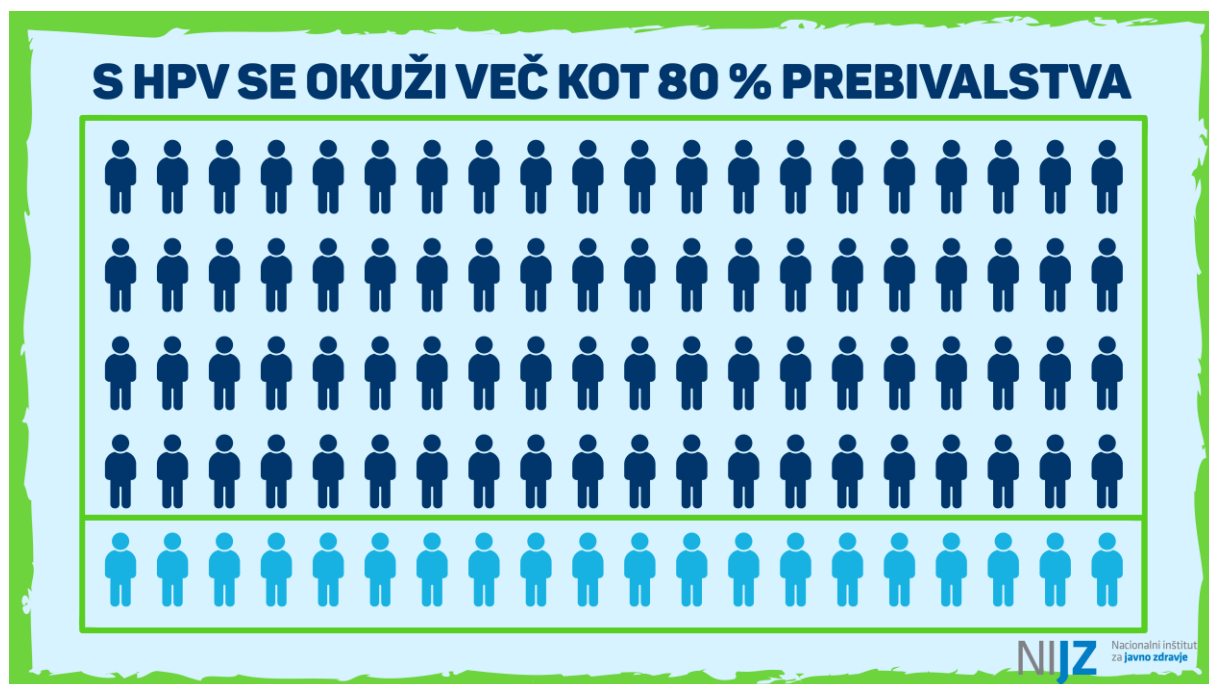
Šolsko leto 22/23 – deklice.

REGIJA	OBVEZNIKI	CEPLJENI Z 2. ODMERKOM	PRECEPLJENOST (%)
Celje	1620	682	42,1
Nova Gorica	559	225	40,3
Koper	814	209	25,7
Kranj	1172	448	38,2
Ljubljana	3870	1173	30,3
Maribor	1631	786	48,2
Murska Sobota	511	197	38,6
Novo mesto	788	330	41,9
Ravne	332	225	67,8
SLOVENIJA	11297	4275	37,8

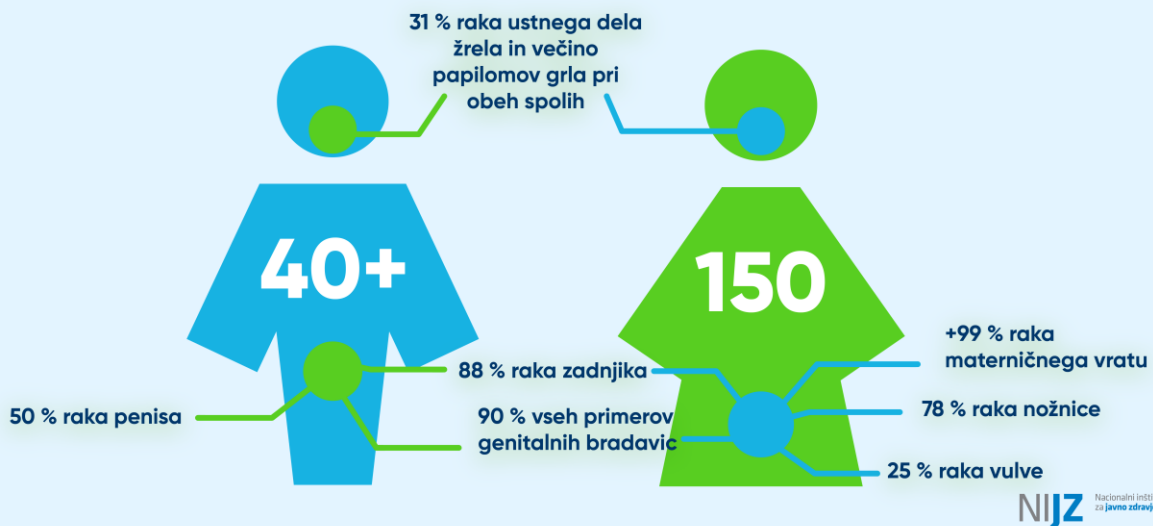
Šolsko leto 22/23 - dečki

REGIJA	OBVEZNIKI	CEPLJENI Z 2. ODMERKOM	PRECEPLJENOST (%)
Celje	1733	367	21,2
Nova Gorica	610	142	23,3
Koper	847	125	14,8
Kranj	1227	235	19,2
Ljubljana	4083	736	18,0
Maribor	1685	439	26,1
Murska Sobota	542	75	13,8
Novo mesto	882	169	19,2
Ravne	354	148	41,8
SLOVENIJA	11963	2436	20,4

vir: NIJZ januar 2024

HPV POVZROČA:

RAK MATERNIČNEGA VRATU

- + 99 % POSLEDICA HPV
- ZBOLI 120 ŽENSK LETNO
- 40 - 50 UMRE
- 1600 OPERACIJ PREDRAKAVIH SPREMEMB

